

Anvisning

Dnr V/47861/2024

18.12.2024

Om kraven på hygien och egenkontroll i skönhetsalonger och andra motsvarande lokaler samt vid verksamhet med ingrepp i huden

Valvira

Tillstånds- och tillsynsverket
för social- och hälsovården

Innehåll

1	Inledning	3
2	Rättslig grund.....	4
2.1	Anmälningsskyldighet	4
2.2	Egenkontroll.....	5
3	Smittorisk.....	5
3.1	Faktorer som påverkar smittorisk.....	6
3.2	Sjukdomsalstrare	7
4	Hantering av smittorisk	7
4.1	Instrument.....	8
4.2	Närkontakt	11
4.3	Lokaler.....	13
4.4	Avfall.....	14
5	Bedömning av egenkontrollen	15

1 Inledning

Enligt 4 § 2 mom. i hälsoskyddslagen (763/1994) styr Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (nedan Valvira) verkställigheten av och tillsynen över hälsoskyddslagen och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den. På grundval av detta har Valvira utarbetat en anvisning för tillsynsenheterna inom miljö- och hälsoskyddet om kraven på hygien och egenkontroll i skönhetsalonger och andra motsvarande lokaler samt vid verksamhet med ingrepp i huden. Samtidigt den sista delen av de tillsynsanvisningar som redan tidigare tagits ur bruk, TO 7.1: Hygienkraven för skönhetsalonger, tatueringerverksamhet och motsvarande lokaler 15.12.2014 tas ur bruk.

Regleringen om kraven på hygien och egenkontroll i skönhetsalonger och andra motsvarande lokaler samt vid verksamhet med ingrepp i huden är mycket allmänt hållen i hälsoskyddslagen. Syftet med denna anvisning är att underlätta och förenhetliga hälsoskyddsmyndigheternas beslutsfattande och tillsyn. Anvisningen är inte bindande till sin rättsliga karaktär.

Med hjälp av anvisningen får även verksamhetsutövare mer detaljerad information om de krav i hälsoskyddslagen som gäller dem samt om vilka åtgärder som kan vidtas för att uppnå en ändamålsenlig nivå på egenkontrollen och hygien i verksamheten. Anvisningen stöder således också verksamhetsutövare i genomförandet av högklassig egenkontroll.

Det är viktigt att notera att anvisningen har skrivits endast ur hälsoskyddslagens synvinkel, även om helheten är mer omfattande. Mer information finns på webbplatsen för [skönhetsbranschens inlärningsmiljö](#), som har genomförts som myndighetssamarbete mellan Fimea, STUK, Tukes och Valvira.

Anvisningen har gått på remiss vid de kommunala tillsynsenheterna för miljö- och hälsoskyddet, regionförvaltningsverkens överinspektörer (hälsoskydd) samt sakkunniga som är centrala för tillämpningen av anvisningen.

Mer information fås per e-post på adressen tesu@valvira.fi

Direktör Jussi Holmalahti

Överinspektör Titta Manninen

2 Rättslig grund

Hälsoskyddsmyndigheten övervakar regelbundet förhållandena i skönhetssalonger och andra motsvarande lokaler samt verksamhet med ingrepp i huden och som eventuellt orsakar sanitära olägenheter, baserat på kommunens tillsynsplan. Tillsynen görs för att utreda eventuella sanitära olägenheter även på annat sätt än planmässigt, till exempel baserat på medborgarnas anmälningar.

2.1 Anmälningsskyldighet

Enligt 13 § i hälsoskyddslagen krävs en skriftlig anmälan till den kommunala hälsoskyddsmyndigheten om ibruktagande av sådana verksamhetsställen eller inledande av sådana verksamheter som räknas upp i tabellen i bilagan till lagen. Verksamhet med ingrepp i huden och skönhetssalonger som förutsätter särskild hygien har definierats som anmälningspliktiga i punkt 5 i bilagan. Anmälan ska göras senast 30 dygn innan verksamheten inleds. Anmälan ska också göras om det sker väsentliga förändringar i verksamheten. Dessutom ska en skriftlig anmälan göras om att verksamheten upphör.

Enligt förarbetena till hälsoskyddslagen (RP 140/2021 rd) är de skönhetssalonger anmälningsskyldiga där man i en separat lokal tillhandahåller skönhetsvårdstjänster som förutsätter särskild hygien, till exempel ansikts-, hand- eller fotvård. Verksamhet med ingrepp i huden, såsom en tatueringstjänst, är däremot alltid anmälningspliktig, oavsett var den bedrivs. Mer detaljerad information om innehållet i anmälningsskyldigheten och de verksamhetsställen och verksamheter som omfattas av anmälningsskyldigheten finns i [Valviras tillämpningsanvisning för anmälningsskyldighet enligt 13 § i hälsoskyddslagen](#).

Efter att verksamhetsutövaren har gjort anmälan behandlar den kommunala hälsoskyddsmyndigheten den och ger anmälaren ett intyg över att anmälan har tagits emot. Anmälan kan göras i miljö- och hälsoskyddets e-tjänst ([Ilppa](#)). Hälsoskyddsmyndigheten genomför en inspektion av objektet vid behov, i enlighet med den behörighet som föreskrivs i 45 § i hälsoskyddslagen. Enligt Valviras uppfattning bör de verksamhetsställen och verksamheter som omfattas av denna anvisning inspekteras i samband med att verksamheten inleds.

I samband med behandlingen av anmälan kan man ge handledning och rådgivning, till exempel en påminnelse om verksamhetsutövarens skyldighet till egenkontroll. Om villkoren i 51 § i hälsoskyddslagen uppfylls kan

hälsoskyddsmyndigheten meddela föreskrifter eller utfärda förbud för att undanröja eller förebygga sanitära olägenheter. Föreskriften kan föregås av en uppmaning från hälsoskyddsmyndigheten.

2.2 Egenkontroll

Enligt de allmänna principerna i 2 § i hälsoskyddslagen ska en verksamhet som påverkar livsmiljön planeras och ordnas så att befolkningens och individens hälsa upprätthålls och främjas. Den som utövar verksamhet som påverkar livsmiljön ska identifiera de risker i verksamheten som orsakar sanitär olägenhet och följa upp de faktorer som påverkar dem. I praktiken innebär detta verksamhetsutövarens skyldighet att genomföra egenkontroll. Dessutom ska verksamheten utövas så att uppkomsten av sanitära olägenheter så långt som möjligt förhindras.

Hälsoskyddslagen ålägger verksamhetsutövaren ett ansvar för egenkontroll men ingen skyldighet att utarbeta en skriftlig plan för egenkontroll. Trots detta kan man konstatera att det rekommenderade och tydligaste sättet att genomföra egenkontrollansvaret är genom en skriftlig plan för egenkontroll. Detta gör inspektionerna smidigare och hjälper verksamhetsutövaren att hantera helheten i anslutning till egenkontrollen.

Verksamhetsutövaren ska kunna presentera för hälsoskyddsmyndigheten hur de riskfaktorer som påverkar verksamheten har identifierats, hur deras allvarlighetsgrad har bedömts och vilka riskhanteringsmetoder verksamhetsutövaren har tagit i bruk. Utifrån detta är det hälsoskyddsmyndighetens uppgift att från fall till fall och utifrån riskerna bedöma om egenkontrollen kan anses vara tillräcklig för att förhindra en eventuell sanitär olägenhet.

Denna anvisning och följande avsnitt fokuserar på att beskriva riskerna i anslutning till verksamheten och metoderna för att hantera dem med tanke på hygien och smittskydd som stöd för tillsynen. Innehållet i hälsoskyddsmyndighetens tillsyn kan vara mer omfattande än så.

3 Smittorisk

Skönhetssalonger och andra motsvarande lokaler samt verksamhet med ingrepp i huden är förknippade med en smittorisk. Riskorsaker kan till exempel vara kontaminerade instrument, bristande hygienrutiner eller ohygieniska

ingreppslokaler. De centrala kraven på egenkontroll är därför kopplade till smittorisken och dess hantering. Med hjälp av hanteringsmetoderna strävar man efter att säkerställa att instrument, använda produkter, arbetsmetoder och lokaler i samband med hudbehandlingsingrepp inte ökar smittorisken eller orsakar smittspridning.

3.1 Faktorer som påverkar smittorisken

Smittorisken är särskilt förknippad med situationer där sjukdomsalstrande mikrober tränger in genom huden, kommer i kontakt med slemhinnor eller skadad hud. Risken för smitta kan uppstå vid exempelvis nålstick i en skönhetssalong, tatueringar, olika typer av piercingar eller blodkoppning.

Smitta kan överföras genom direkt kontakt, till exempel via kontaminerade instrument eller händerna på den som utför behandlingen, eller indirekt via förorenade ytor. Smittan sker när mikroben kommer in i kroppen. Smittan leder inte alltid till sjukdom, utan beror bl.a. på förhållandet mellan mikrobens sjukdomsalstrande förmåga och kroppens försvarsförmåga. Individens försvarsförmåga kan vara nedsatt till exempel på grund av sjukdomar. Tabell 1 visar olika faktorer som påverkar smittorisken.

Tabell 1. Faktorer som påverkar smittorisken.

Faktorer som påverkar smittorisken	
Mikrob	Bakteriens, virusets, svampens eller urdjurets förmåga att orsaka sjukdom och föröka sig
Smittsätt	Direkt (från människa till människa till exempel via händerna)
	Indirekt (till exempel via ytor eller instrument)
Smittväg	Beröring, droppe, luft, blod, vatten, livsmedel, vektor (via djur)
Inträdesport för smitta	Mun, ögon, näsa (slemhinnor), sår, nål, injektion
Motståndskraft	Sjukdomar, medicineringar, allmäntillstånd, stress, ålder

3.2 Sjukdomsalstrare

Sjukdomsalstrare i samband med hudbehandling kan vara virus, bakterier och svampar. Svampar kan orsaka till exempel dermatofytos och candidiasis på huden eller naglarna.

Virus kan spridas via kontaktsmitta, exempelvis *Herpes simplex 1*-viruset, som orsakar blåsor och sår på läppar, i munnen, näsan och på ögats slemhinnor. Ögoninfektioner orsakade av detta virus är särskilt allvarliga. Papillomviruset (HPV) kan infektera celler i både huden och slemhinnor och orsaka vårtor. Virus som orsakar sjukdomar som smittar via blod är bland annat Hepatit B- och C-virus samt HI-virus.

Även bakterier, såsom stafylokocker och streptokocker, kan orsaka olika infektioner i skadad hud. Bakterien *Aeromonas hydrophila* har förekommit i fall av mänsklig smitta i samband med blodigelterapi (hirudoterapi).

4 Hantering av smittorisk

Tabell 2 och de följande avsnitten beskriver exempel på centrala smittorisker och åtgärder för att hantera dem inom skönhetsalonger, andra motsvarande lokaler och verksamheter med ingrepp i huden. Verksamhetsutövare måste identifiera och hantera dessa risker som en del av sin egenkontrollskyldighet och bedöma dem under hälsoskyddsmyndighetens tillsyn.

Tabell 2. Exempel på smittorisker i anslutning till verksamheten i skönhetsalonger, tatueringstudior och motsvarande lokaler och metoder för att hantera dem.

Smittorisker	Exempel på hanteringsmetoder
Utrustning	Möjlighet att rengöra och upprätthålla hygien beroende på användningssätt (ren/desinficerad/steril), tekniskt underhållen och fungerande utrustning och anordningar, hygieniska behandlingsprodukter som används
Närkontakt	Hygieniska arbetsrutiner (till exempel handhygien), skyddsutrustning (till exempel mun- och nässkydd, skyddshandskar, arbetskläder)

Smittorisker	Exempel på hanteringsmetoder
Lokaler	Möjlighet att rengöra och upprätthålla hygien hos ytor och material, ändamålsenliga städmetoder och rengöringsutrustning, rena och hygieniska lokaler och textilier (till exempel kundhanddukar), fungerande och tillräcklig ventilation, lämplig vattenpunkt
Avfall	Ändamålsenlig hantering av avfall som uppkommer i verksamheten (särskilt skärande och stickande avfall)

4.1 Instrument

Instrumentvård säkerställer hygienisk säkerhet vid användning av instrument. Noggrann rengöring, desinficering och sterilisering av instrument förhindrar smittorisk vid olika hudbehandlingsingrepp. Instrument rengörs först mekaniskt, därefter desinficeras de och vid behov steriliseras de, om de inte är för engångsbruk. Bild 1 visar de olika stegen i instrumentvården. Till instrumentvården hör också att följa upp instrumentens skick och hygien.

Bild 1. Instrumentvård.

Rena, desinficerade och steriliserade instrument ska hållas åtskilda från smutsiga instrument och skyddas mot damm och nedsmutsning. Dessutom ska de hanteras endast med rena och desinficerade händer.

En särskild plats bör avsättas för instrumentvård, och denna ska vara hygieniskt lämplig för ändamålet.

Mekanisk rengöring

Smuts avlägsnas mekaniskt genom att tvätta antingen för hand eller maskinellt innan smutsen hinner torka. Utan mekanisk rengöring kan desinficering och sterilisering vara ineffektiva, eftersom sjukdomsalstrarna kan överleva under smuts och biofilmer. Vid manuell rengöring ska alla fåror rengöras noggrant, till exempel med en lämplig borste. Effektiviteten av mekanisk rengöring påverkas, förutom av materialet och strukturen på ytan som ska rengöras, även av faktorer såsom smutsens typ och mängd, rengöringsmedlets egenskaper och verkningstid, rengöringstemperaturen och arbetsmetoderna.

Enbart mekanisk rengöring är tillräcklig om instrumentet inte har direkt kontakt med kunden.

Mekanisk rengöring måste alltid utföras före desinficering och sterilisering.

Desinficering

Instrument som kommer i kontakt med kunden måste desinficeras utöver rengöringen.

Ett desinficerat instrument har fått nästan alla mikrober förstörda. Etanol eliminerar snabbt skadliga bakterier, jästsvampar och de flesta virus. Den är mest effektiv i en 60–95-prosentig lösning, där den förstör de flesta mikrober inom 5–30 sekunder. I stället för kemiska desinfektionsmedel kan desinficeringen vid behov också göras genom kokning i vatten (minst 5 minuter, 100 °C, vattnet ska koka hela tiden). Vid användning av kemiska desinfektionsmedel för desinficering ska man vid hanteringen och användningen av dem vara noggrann och följa leverantörens bruksanvisningar. Det medel som används ska vara lämpligt för ändamålet. Till exempel vid desinficering av fotvårdsutrustning är det viktigt att medlet eliminerar fotsvampsorganismer.

Vid ingrepp i huden eller slemhinnor ska även kundens hud desinficeras på det behandlade området. Hudytan bör inte vara smutsig, eftersom smuts försämrar desinficeringsseffekten.

Desinficering av instrument är tillräcklig för redskap som endast kommer i kontakt med huden, förutsatt att de inte penetrerar huden eller slemhinnor och inte kommer i kontakt med skadad hud.

Sterilisering

Om det i ingreppet ingår penetrering av hud eller slemhinna eller om instrumentet som används vid ingreppet antingen direkt eller indirekt kommer i kontakt med skadad hud eller slemhinna (t.ex. via blod vid koppning), ska instrumenten vara sterila.

Steriliseringen eliminerar alla mikrober och deras sporer. Enligt den europeiska standarden EN 556 får en produkt märkas som steril om den har steriliserats så att den teoretiska sannolikheten för förekomst av en livskraftig mikrob är högst en på en miljon.

Instrument för flergångsbruk kan steriliseras med metoder som lämpar sig för sterilisering eller alternativt kan sterila engångsredskap användas.

Steriliseringstiderna och -temperaturerna varierar beroende på metod och utrustning, och därför ska steriliseringen utföras enligt bruksanvisningen för steriliseringsutrustningen. Till exempel ångsterilisering kan ske i en autoklav, där steriliseringstemperaturen är 121 °C och steriliserings-tiden är 15 minuter vid 1 bars övertryck. Värmesterilisering kräver för sin del 120 minuter vid minst 160 °C under normalt lufttryck. Dessutom, ju mer värmetåliga de steriliserade materialen är och ju fler de är, desto högre temperatur och längre tid behövs.

Resultatet av steriliseringen ska vara säkert och det ska verifieras. Det finns olika kommersiella indikatorer för att visa sterilitet. Vid valet av indikatorer bör man fästa uppmärksamhet vid om färgförändringen sker redan när den önskade temperaturen uppnås eller först när produkten också har varit vid den önskade temperaturen tillräckligt länge. Till exempel byter vissa indikatorer färg redan i början av steriliseringen och deras uppgift är snarare att skilja mellan förpackningar som har steriliserats och som inte har steriliserats. En sådan indikator kan alltså byta färg även om steriliseringen har misslyckats.

Sterila instrument förvaras i steriliseringspåsar eller i förpackningar i sina egna lager eller skåp med dörrarna stängda. Instrumentet tas alltså inte ut ur den sterila påsen efter steriliseringen och läggs i en vanlig behållare eller förvaringspåse, eftersom det då kan kontamineras av luftburna orenheter och inte längre är sterilt. Förvaringsskåpen hålls rena och steriliserade förpackningar hanteras med desinficerade händer. Alla steriliserade förpackningar märks med sista användningsdatum, och deras förvaringstider måste följas enligt tillverkarens anvisningar.

Förutom redskap kan även vätskor steriliseras. Till exempel blandas tatueringsfärger med sterilt vatten. Sterilt vatten öppnas endast för användningstillfället, eftersom kontaminering av vätskan börjar efter att den har öppnats.

Sterilisering med ultraviolett strålning och värmesterilisering kan inte betraktas som steriliseringsmetoder, eftersom utrustningen i praktiken steriliseras i öppet tillstånd. Då kontamineras utrustningen med omgivningens mikrober när utrustningens lucka öppnas efter behandlingen. Därför är det snarare fråga om desinficering, och redskap som behandlats på detta sätt ska inte användas vid åtgärder som penetrerar huden eller slemhinnor eller vid åtgärder där man kommer i kontakt med skadad hud eller skadade slemhinnor där redskapen måste vara sterila. Dessutom sker öppen sterilisering endast på ytor som nås av strålningen eller värmen.

4.2 Närkontakt

I skönhetssalonger och andra motsvarande lokaler samt vid verksamhet med ingrepp i huden är man i nära kontakt med kunden, vilket ökar smittorisken. Verksamhetsutövarens hygieniska arbetsrutiner kan minska denna risk genom att till exempel:

- se till att handhygien är god och inte vidröra rena, desinficerade eller steriliserade verktyg med smutsiga händer
- undvika att röra vid näsa och mun vid kundarbete
- hosta och nysa bort från kunden
- inte använda ringar eller armbandsur samt hålla naglarna korta och håret bundet

- använda hygieniska behandlingsprodukter och instrument
- täcka eventuella sår och skavsår på händerna
- använda rena arbetskläder
- inte ha sällskapsdjur i behandlingslokalerna (med undantag för assistanshundar).

Handhygien

Handhygien innebär handtvätt (med flytande tvål i 40–60 sekunder), desinficering med handdesinfektionsmedel (80 volym-% i 15–30 sekunder) och vid behov användning av skyddshandskar. Vid användning av tvål och handdesinfektionsmedel bör man vara noggrann och se till att de appliceras på alla delar av händerna, inklusive fingrar, fingertoppar, handflator, mellan fingrarna, handrygg och handleder.

Handtvätt med tvål görs bland annat när händerna är smutsiga, efter toalettbesök, när man kommer till arbetet och när man lämnar arbetet.

Handtvätt med tvål och desinficering av händerna bör utföras före varje behandling eller ingrepp, vid behov under behandlingar och före påklädning av skyddsutrustning.

Vid ingrepp i huden eller slemhinnor eller när det sker kontakt med slemhinnan, kan man beroende på ingreppet utöver tvätt och desinficering även använda fabriksrena eller sterila skyddshandskar. Till exempel vid tatuering används ofta engångsskyddshandskar. Skyddshandskar ska endast vidröra det behandlade området, och de ska bytas ut om de kommer i kontakt med andra ytor som strömbrytare, stolens justeringsmekanismer, betalterminaler, pengar eller telefoner. Skyddshandskar för engångsbruk ska inte tvättas och återanvändas.

Skyddsutrustning

Skyddsutrustningens uppgift är att skydda antingen arbetstagaren, kunden eller båda. Utöver skyddshandskar kan andra möjliga skydd som verksamhetsutövaren använder vara till exempel arbetskläder, skyddsförkläde, ärmskydd, mun- och nässkydd, andningsskydd, hårskydd och skyddsglasögon, vars behov bedöms enligt de ingrepp som utförs.

4.3 Lokaler

De hygieniska förhållandena i lokalerna bör vara på en tillräcklig nivå så att de inte ökar risken för smitta. Verksamheten som utövas bör lämpa sig för lokalerna.

Brister i antal eller placering av vattenpunkter kan till exempel göra det svårare att genomföra hygienisk verksamhet. Vattenpunkternas hygien bör särskilt beaktas när samma vattenpunkt används för flera funktioner, som till exempel för instrumentvård och behandlingsingrepp. I sådana fall bör vattenpunkten desinficeras efter instrumentvården för att säkerställa att den är hygienisk för behandlingsingreppen.

Genom att säkerställa ett fungerande, tillräckligt och rent ventilationssystem minskas mängden mikrober och andra föroreningar såsom kemikalier och hud- och nageldamm i inomhusluften. Genom att använda punktutsug kan inomhusluftens kvalitet förbättras ytterligare, till exempel i arbetsområdet.

Kvaliteten på vattnet som används vid behandlingar måste också vara sådan att det inte medför någon smittorisk. En sådan situation kan uppstå om det finns *Legionella*-bakterier i vattnet som används i ansiktsförångare, eller om vatten som stått stilla i flera dagar och innehåller mikrobiell tillväxt används vid behandlingar. I förordningen om hushållsvatten fastställs krav på hushållsvattnets kvalitet samt minimi- och maximitemperaturvärden för hushållsvatten och varmt bruksvatten. Enligt förordningen är kvalitetsmålet för hushållsvattnets temperatur under + 20 °C efter en minuts avtappning och temperaturen för varmt bruksvatten ska vara minst 50 °C.

Städning

Genom städning strävar man efter att förhindra att mikrober förökar sig och sprids via ytor och händer, så till exempel kundbord och -stolar, planytor, dörrhandtag och vattenkranar ska rengöras omsorgsfullt. Ojämna, porösa och fuktiga ytor av ytmaterial främjar mikrobernas fäste och tillväxt.

Vid städning arbetar man från de renaste ytorna mot de smutsigaste. Torr eller fuktig avtorkning tar bort damm och de mikrober som fastnat i det. Vid grundläggande städning används i allmänhet svagt basiska allrengöringsmedel som är avsedda för professionellt bruk och som lämpar sig för sitt ändamål och effektivt avlägsnar organisk smuts. Ytor som kan komma i kontakt med penetrerad hud behandlas dessutom med desinfektionsmedel. Även ytor som

förorenats med blod och sekret desinficeras. Det är särskilt viktigt att ytor som kommer i kontakt med det behandlade hudområdet torkas av efter varje kund, särskilt vid ingrepp där huden penetreras.

Vid städning är följande särskilt viktigt:

- noggrannhet och planering
- tillräcklig omfattning och frekvens av städningen
- lättstädade ytor och städbara lokaler
- rena och fungerande städredskap
- lämpliga rengöringsmedel och korrekt dosering av dessa.

En skriftlig städplan är ett rekommenderat sätt att planera genomförandet av städning i olika lokaler, såsom behandlingsrum, toaletter och gemensamma lokaler, samt att ta hänsyn till städfrekvens och specifika städbehov och mål för de olika lokalerna.

Vid bedömningen av ytornas hygieniska kvalitet och renhet och som stöd för egenkontrollen kan man använda kommersiella, mikrobiologiska tester som lämpar sig för detta ändamål.

Städredskap och -material bör förvaras på en egen, hygienisk förvaringsplats, till exempel i ett skåp med dörrar. För städning av olika områden, som till exempel toaletter och behandlingsrum, bör egna städdukar användas, gärna sådana som kan identifieras med färgkod.

Vid underhåll av textilier och städredskap bör särskild uppmärksamhet ägnas åt att säkerställa en tillräckligt hög tvättemperatur för att avlägsna smuts, damm, hudfett, mikrober och kosmetiska produkter. Tvättemperaturen ska vara så hög som möjligt, 60–90 °C. Tvättade textilier ska också torkas luftigt för att förhindra att fukt som kan främja mikrobiell tillväxt blir kvar. Se till att textilierna är rena mellan kunderna och använd vid behov engångstextilier eller -skydd.

4.4 Avfall

Inom hälsoskyddet övervakas att det avfall som uppkommer i verksamheten förvaras och behandlas på ett hygieniskt och ändamålsenligt sätt innan det

överlämnas till avfallshantering. Till exempel får förvaring eller hantering av avfall som innehåller blod eller annat sekret inte orsaka sanitära olägenheter.

Avfallet från en skönhetssalong och annan motsvarande lokal samt från verksamhet med ingrepp i huden är huvudsakligen blandavfall och annat avfall som kan sorteras, såsom plast och kartong. Verksamheten kan också ge upphov till avfall som är typiskt för den, såsom skärande och stickande avfall. Till exempel nålar och blad är skärande och stickande avfall som ska förpackas i fabrikstillverkade avfallskärl för skärande och stickande avfall och förstöras på behörigt sätt.

Verksamhetsutövaren bör ta reda på lokala avfallshanteringsregler och följa dem.

5 Bedömning av egenkontrollen

För att bedöma egenkontrollen kan man utnyttja följande frågor som gäller hygienpraxis och hantering av smittoriskerna:

- Rengörs arbetsytor eller -områden som är i kontakt med kunder samt instrumenten mellan kunderna? Hur?
- Hur förbereds tatueringstationen för kunden?
- I vilka situationer tvättas händerna? När desinficeras händerna?
- Vilka instrument rengörs, desinficeras eller steriliseras? Hur?
- Hur säkerställs steriliteten?
- Hur säkerställs att utrustningen är i funktionsdugligt skick? Hur utförs ingrepp när utrustningen underhålls?
- Vilken skyddsutrustning används? I vilka situationer?
- Är ventilationen tillräcklig och fungerande? Är tilluften ren?
- Hur genomförs städningen av lokalerna?
- Hur hanteras, förvaras och samlas avfallet som uppstår i verksamheten?

- Hur har verksamhetsutövaren säkerställt sin och sina anställdas kunskap om hygien och hygieniska arbetsmetoder?

Baserat på svaren och annan lägesbedömning ska hälsoskyddsmyndigheten bedöma genomförandet av egenkontrollen vid ett enskilt inspektionsobjekt samt om det finns behov av vidare åtgärder. Utgångspunkten är att handledning och rådgivning är de primära metoderna för att vägleda verksamhetsutövaren att korrigera sin verksamhet, men utifrån en bedömning från fall till fall och om förutsättningarna uppfylls kan också uppmaningar och i sista hand administrativa tvångsmedel enligt 51 § i hälsoskyddslagen vidtas.

Källlitteratur

Duodecim Terveyskirjasto, Infektioiden tartunta, taudin synty ja leviäminen, 20.11.2023, <https://www.terveyskirjasto.fi/dlk00569> (på finska) [hämtad 15.8.2024]

FIMEA, STUK, TUKES och Valvira, Skönhetsbranschens inlärningsmiljö, [Alla kurser | Jag känner till min produkt](#), 2023

Karhumäki, E., Jonsson, A., Saros, M. Mikrobit hoitotyön haasteena, Otavan kirjapaino Oy, 2021

Kivisalmi, V., Friman, T. Hygienia kauneudenhoitoalalla, Otavan kirjapaino Oy, 2024

Madigan, M.T, Martinko, J.M, Parker, J. Brock biology of Micro-organisms, Ninth Edition, Prentice Hall, 2000

Riedel, S., Morse S.A., Mietzner, T., Miller, S. Jawetz, Melnick & Adelberg's Medical Microbiology, 28th edition, Mc Graw Hill, 2019

Mer information

SFS-EN 17226:2019 Tjänster för skönhetsvård. Krav och rekommendationer som gäller tillhandahållandet av tjänsten

SFS-EN 16844:2017 + A2:2019: Estetiska medicinska tjänster. Icke-kirurgiska behandlingar

SFS-EN 17169:2020 Tatueringstjänster. Säker och hygienisk praxis

Valvira

Tillstånds- och tillsynsverket
för social- och hälsovården

Tillstånds- och tillsynsverket för
social- och hälsovården, Valvira

Bangårdsvägen 9, 00520 Helsingfors
PB 43, 00521 Helsingfors
Ounasjoentie 6, 96200 Rovaniemi

Telefon 0295 209 111
kirjaamo@valvira.fi
valvira.fi